

حصص سازی
پول

سرسناسه	هایک، فریدریش آوگوست فون، ۱۸۹۹ - ۱۹۹۲ م.
عنوان و نام پدیدآور	(Hayek, Friedrich A. von (Friedrich August خصوصی سازی پول/ فردریش فون هایک؛ [مترجم] امیررضا عبدلی، محمد جوادی. تهران: آماره، ۱۴۰۰. ۲۸۴ ص.: 978-600-7446-57-7
مشخصات نشر	شاپا
مشخصات ظاهری	وضعیت فهرست نویسی
شابک	یادداشت
وضعیت فهرست نویسی	عنوان اصلی: Denationalisation of money: an analysis of the theory and practice of concurrent, 1976
یادداشت	پول -- Money
موضوع	عبدلی، امیررضا، ۱۳۶۱ -، مترجم
شناسه افزوده	جوادی، محمد، ۱۳۶۲ -، مترجم
شناسه افزوده	۱۳۹۷ خ ۲ هـ/ ۷/ ۵ HG۲۳۰
رده بندی کنگره	۳۳۶/۴۲
رده بندی دیویی	۵۳۸۸۰۹۳
شماره کتابشناسی ملی	

حصوی پوزی

فردریش فون هایک

ترجمه

امیررضا عبدلی . محمد جوادی

نشر آماره
Nashr-e-Amareh, MMXXI ش

نشر آماره

عنوان کتاب: خصوصی سازی پول

نویسنده: فردریش فون هایک

مترجمین: امیررضا عبدلی و محمد جوادی

شابک: ۷-۵۷-۷۴۴۶-۶۰۰-۹۷۸

چاپ سوم، ۱۴۰۰

تیراژ: ۵۰۰ نسخه

هرگونه کپی برداری، اسکن و میکروفیلم،
جزئی یا کلی بدون اجازه مکتوب نشر آماره
ممنوع بوده و پیگرد قانونی دارد

محتوای اصلی کتاب بازتاب اندیشه های
پدیدآورنده ها توسط ناشر می باشد و مسئولیت
درستی آن به عهده ی ایشان می باشد

ش تمامی حقوق چاپ و نشر برای نشر آماره
محفوظ است

Title: Denationalisation of money:
an analysis of the theory and practice of
concurrent

Author: Hayek, Friedrich A. von

Translators: A. Abdoli & M. Javadi

ISBN: 978-600-7446-57-7

The 3rd Edition Published: 2021

Circulation: 500 impression

No portion of this book may be
reproduced, by any process or
technique, without the express written
consent of the publisher (Amareh Press)

The views expressed in this book
represent those of the individual
Authors and Editors. These views do
not necessarily reflect endorsement by
the Publisher (Amareh Press)

ALL RIGHTS RESERVED: for the
Amareh Press

دفتر مرکزی نشر آماره: تهران، میدان انقلاب، خیابان انقلاب، ابتدای خیابان دوازده فروردین،

پلاک ۳۱۶، واحد ۴ تلفن ۰۲۱-۶۶۹۵۱۳۲۳ و ۰۹۳۶۸۷۶۴۳۹۱

نمایندگی فروش در تهران: انتشارات گوتنبرگ، تلفن ۰۲۱-۶۶۴۱۳۹۹۸

روبروی دانشگاه تهران، پلاک ۱۲۱۲

برای آگاهی از مراکز فروش و سایر اطلاعات به وب سایت نشر آماره مراجعه کنید:

www.nashreamareh.ir

قیمت: ۷۰۰۰۰ تومان

مرض‌های سخت را؛
یا درمان سخت شفا می‌بخشد،
یا هیچ چیز!

∴

ویلیام شکسپیر

نمایشنامه «هملت»، پرده چهارم، صحنه سوم

فهرست مطالب

۱۳.....	عالمی نو ساخت باید.....
۱۶.....	گزیده‌ای از پیشگفتارهای ناشرانگلیسی.....
۲۲.....	پیشگفتار مؤلف.....
۲۷.....	یادداشتی برویرایش دوم.....
۳۰.....	درآمدی برویرایش سوم.....
۳۷.....	۱. طرح پیشنهادی عملی.....
۳۸.....	مبادله آزاد پول.....
۳۸.....	پیشنهادی عمل‌گرایانه تراز ارز اروپایی اتوپیایی.....
۴۰.....	مبادله آزاد در بانکداری.....
۴۱.....	بازداشتن دولت از مخفی کردن کاهش ارزش پول.....
۴۳.....	۲. تعمیم اصل بنیادی.....
۴۴.....	اقتصاددانان درباره رقابت بین ارزها بحث نکرده‌اند.....
۴۵.....	مزایای اولیه انحصار دولت بر پول.....
۴۸.....	۳. ریشه‌های تاریخی امتیاز ویژه دولت برای تولید پول.....
۴۹.....	تضمین وزن و عیار فلز توسط دولت.....
۵۱.....	پیدایش پول کاغذی.....
۵۳.....	امکان‌پذیری سیاسی و تکنیکی کنترل پول کاغذی.....
۵۴.....	انحصار پول، قدرت دولت را تقویت کرده است.....
۵۶.....	۴. سوءاستفاده مداوم دولت از امتیاز ویژه.....
۵۷.....	تاریخ، عمدتاً تاریخ توهم طراحی شده توسط دولت است.....

خصوصی سازی پول

- ۵۸..... ضد تورّم اوایل قرون وسطا، محلی یا موّقّت
- ۵۹..... استبداد و سرکوب تلاش بازرگانان برای ایجاد پول
۵. ۶۳..... ابّهت وجه رایج رسمی
- ۶۴..... خرافه‌ای که با پول خودانگیخته ابطال شد
- ۶۵..... پول خصوصی ترجیح داده شد
- ۶۸..... «وجه رایج رسمی» نااطمینانی می‌آفریند
- ۶۹..... مالیات‌ها و قراردادها
۶. ۷۱..... سوء تفاهم در مورد قانون گرشام
۷. ۷۵..... تجربه محدود ارزهای موازی و سکه‌های تجاری
- ۷۶..... ارزهای موازی
- ۷۸..... سکه‌های تجاری
۸. ۸۰..... به گردش درآمد پول ژتونی خصوصی
- ۸۱..... دوکات سوییسی خصوصی
- ۸۴..... ارزش ثابت، نه ارزش غیر قابل تغییر
- ۸۴..... کنترل ارزش از طریق رقابت
۹. ۹۰..... رقابت بین بانک‌های متشرکننده ارزهای مختلف
- ۹۳..... هزاران سگ شکاری: مطبوعات گوش به زنگ
- ۹۴..... سه پرسش
۱۰. ۹۷..... معترضه‌ای در باب تعریف پول
- ۹۸..... تمایز آشکاری بین پول و غیر پول وجود ندارد
- ۹۹..... شبه‌دقّت، سنجش آماری و حقیقت علمی
- ۱۰۱..... افسانه‌های قانونی و نظریه اقتصادی معیوب
- ۱۰۲..... معانی و تعاریف

۱۱. امکان‌پذیری کنترل ارزش یک ارزش‌رقابتی.....	۱۰۴
کنترل از طریق خرید و فروش ارز و وام کوتاه‌مدت	۱۰۵
سیاست انتشار ارز	۱۰۶
آیا رقابت سیستم را مختل خواهد کرد؟	۱۱۰
آیا ارزش‌های انگل مانع از کنترل ارزش ارز خواهند شد؟	۱۱۳
۱۲. مردم کدام نوع ارز را انتخاب می‌کنند؟.....	۱۱۷
چهار کاربرد پول	۱۱۸
۱. خریدهای نقدی	۱۱۹
۲. نگهداری ذخائر برای پرداخت‌های آینده	۱۲۰
۳. استاندارد پرداخت‌های متفاوت	۱۲۱
۴. یک واحد محاسبه قابل اطمینان	۱۲۱
۱۳. کدام ارزش پول؟.....	۱۲۳
ارزش ثابت پول	۱۲۴
خطاهای توازن	۱۲۵
معیار انتخاب	۱۲۸
بار دیگر: نقش تعیین‌کننده کارآمدی محاسبات	۱۳۰
قیمت عمده‌فروشی به عنوان استاندارد ارزش ارزها	۱۳۲
۱۴. بلااستفادگی نظریه مقداری در مورد اهداف ما.....	۱۳۴
رویکرد تراز نقدی	۱۳۶
... و سرعت گردش پول	۱۳۷
تأملی در باب «پول‌گرایی»	۱۳۹
چرا شاخص‌بندی جایگزینی برای ارزش‌اثبات نیست	۱۴۳
شواهد تاریخی	۱۴۷

۱۵. رفتار مطلوب عرضه ارز..... ۱۵۰
- عرضه ارز، قیمت های بایات و برابری پس انداز و سرمایه گذاری ۱۵۲
- توهم «خنثایی پول» ۱۵۳
- تقاضای افزایش یافته برای نقدینگی ۱۵۵
۱۶. بانکداری آزاد..... ۱۵۹
- ارز ملی واحد، نه چند ارز در حال رقابت ۱۶۰
- حساب های دیداری مانند اسکناسهای بانکی یا چک ها هستند ۱۶۲
- کنترل های جدید برارزها، شیوه های جدید بانکداری ۱۶۳
- مقاومت بانکداران فعلی در برابر سیستم جدید ۱۶۴
- مقاومت مدافعان افراطی بانکداری در برابر سیستم جدید ۱۶۵
- مسئله پول گران (بایات) ۱۶۶
۱۷. توهم یا ضد توهم عمومی دیگر وجود نخواهد داشت؟ ۱۶۸
- چیزی به عنوان توهم فشار هزینه قیمت نفت وجود ندارد ۱۶۹
- مسئله قیمت ها و دستمزدهای چسبنده ۱۷۰
- یک پندار خطا: «سودمندی توهم ملایم» ۱۷۱
- مسئولیت بیکاری به اتحادیه های کارگری بازمی گردد ۱۷۴
- جلوگیری از ضد توهم عمومی ۱۷۶
۱۸. سیاست پولی نه مطلوب است و نه ممکن ۱۷۹
- دولت: منشأ عمده بی ثباتی ۱۸۰
- سیاست پولی: یک علت بحران ها ۱۸۲
- دولت قادر به عمل در جهت تأمین منافع عمومی نیست ۱۸۴
- دیگر «مسائل تراز پرداخت ها» وجود نخواهد داشت ۱۸۵
- ماده مخدر پول ارزان ۱۸۷

برچیدن بانک‌های مرکزی	۱۸۹
خبری از تثبیت نرخ‌های بهره نخواهد بود	۱۹۲
۱۹. نظامی بهتر از نرخ‌های ثابت ارز	۱۹۵
پایان محافظت از ارزش رسمی در برابر رقابت	۱۹۶
حتّاً بهتر از «لنگر سست» طلا	۱۹۸
رقابت، پولی بهتر از پول دولتی پدید می‌آورد	۱۹۹
انحصار دولتی پول، غیر ضروری است	۲۰۰
تفاوت بین پول کاغذی مورد پذیرش داوطلبانه و تحمیلی	۲۰۱
۲۰. آیا باید مناطقی با ارزهای جداگانه وجود داشته باشند؟	۲۰۵
ارزهای ملی نه اجتناب ناپذیرند و نه مطلوب	۲۰۵
چسبندگی نرخ‌های دستمزد	۲۰۸
سطح قیمت ملی با ثبات می‌تواند اقتصاد را دچار اختلال کند	۲۰۹
۲۱. تأثیرات بر تأمین مالی و مخارج دولت	۲۱۲
با دولت دموکراتیک وابسته، پول ملی خوب غیر ممکن است	۲۱۳
انحصار دولتی پول و مخارج دولت	۲۱۴
پول دولتی و بودجه‌های نامتوازن	۲۱۵
کنترل دولتی پول، تمرکزگرایی را تسهیل می‌کند	۲۱۸
۲۲. مسائل دوران گذار	۲۲۰
جلوگیری از سقوط ارزش سریع پول انحصاری قبلی	۲۲۱
ورود ارزهای جدید دفعاتاً صورت می‌گیرد، نه تدریجاً	۲۲۲
تغییر سیاست بانک‌های تجاری	۲۲۳
۲۳. حفاظت در برابر حکومت	۲۲۷
فشارها برای بازگشت به انحصارهای پولی ملی	۲۲۸
بازگشت کنترل دولتی ارز و نقل و انتقال سرمایه	۲۲۸

۲۴. چشم انداز بلندمدت..... ۲۳۱
- امکان چندگانگی ارزشهای مشابه ۲۳۳
- حفاظت از یک استاندارد بدهی های بلندمدت..... ۲۳۴
- چارچوب قانونی نوین بانکداری ۲۳۶
۲۵. نتیجه گیری ها..... ۲۳۸
- استاندارد طلا راه حل نیست ۲۳۸
- پول خوب تنها با پیگیری نفع شخصی ایجاد خواهد شد ۲۴۰
- آیا ارزش کاغذی رقابتی عملی است ؟ ۲۴۲
- جنبش پول آزاد ۲۴۳
- پرسش هایی برای بحث ۲۴۵
- پیوست ۲۴۸
- مراجع ۲۵۲
- پی نویس ها ۲۵۹

عالمی نو ساخت باید؛

وز دگرره...

یکی از مدعیات دیرینه مکتب اتریشی علم اقتصاد این بوده است که سرمایه همگن نیست. همگن فرض کردن واحدهای سرمایه و اکتفا به ملاحظه رشد یا نزول ارزش دلاری سرمایه‌گذاری، به معنای نادیده گرفتن نقش تعیین‌کننده تغییرات کیفی سرمایه است. این نادیده‌گیری موجب می‌شود تحلیل اقتصادی بسیار انتزاعی شده و نتایج تحلیل از واقعیات دور باشند. «فردریش آگوست هایک» یکی از نامدارترین اقتصاددانان مکتب اتریش در این کتاب با عنوان «Denationalisation of Money»، پا را فراتر گذاشته و ادعا می‌کند که حتا موجودی پول یک اقتصاد نیز از واحدهای همگن تشکیل نشده است. کالاهای مختلف به درجات مختلف از صفت «نقدینگی» یا «پول بودن» برخوردارند. همچنین توجه تام به «تورم» سطح عمومی قیمت‌ها و در نظر نگرفتن تغییرات قیمت‌های نسبی، یک تقریب بسیار انتزاعی و نه چندان مفید از تأثیرات تغییر عرضه و ارزش پول است.

جان مینارد کینز در آغاز کتاب «نظریه عمومی» تصریح می‌کند که روی سخن من با اقتصاددانان همتراز است. هایک

چنین تصریحی ندارد اما با درپیش گرفتن اجمال و اختصار، مخاطب خود را بی نیاز از بسیاری توضیحات فرض کرده است. با این حال و با وجود برخی ابهامات جزئی در بعضی از بخش‌های کتاب، به نظر می‌رسد مدّعی اصلی و استدلال نویسنده آن قدر روشن است که برای درک آن حتّا نیازی به تخصّص در علم اقتصاد نیست.

در این کتاب تلاش‌هایک بیشتر متوجّه طرح جدّی یک سؤال است تا متقاعد کردن ما در مورد جواب آن: «آیا رقابت بین منتشرکنندگان انواع کاملاً متمایزی از پول (یعنی واحدهای مختلف پول) نمی‌تواند نوع بهتری از پول را نسبت به آنچه تاکنون داشته‌ایم در اختیار ما بگذارد؟». به نظر می‌رسد اکنون پس از گذشت بیش از چهل سال از نگارش این کتاب و در دوره ظهور غیرمنتظره و گسترش تدریجی ارزهای دیجیتال، سؤال مورد نظرهایک اهمیت بسیار بیشتری یافته باشد. جنبه دیگر اهمیت این سؤال مربوط به یک ویژگی محیط اقتصاد سیاسی کشورهایی مانند ایران است؛ یعنی تعهد بسیار متزلزل دولت‌ها به انضباط پولی و در نتیجه ده‌ها سال تورّم مزمن. در چنین محیط‌هایی ممکن است راه حل انقلابی‌هایک برای ایجاد یک نهاد پولی نوین و مستقل از دولت، واقع‌بینانه‌تر از بسیاری توصیه‌های ناظر به اصلاح نهاد پولی دولتی موجود باشد.

به خواننده محترم یادآور می‌شویم که توضیحات کوتاه مترجمان با اُمید روشن‌تر شدن متن با فونت کوچک‌تر در [] گنجانده شده و از متن اصلی متمایز شده‌اند.

سخن مترجمین

در پایان از زحمات آقای فرهاد نوع پرست و کارکنان نشر آماره
برای آماده سازی این کتاب قدردانی می کنیم و همچنین در
پایان از خانواده هایمان که فرصت کارکردن روی این کتاب را
برای ما فراهم کردند صمیمانه تشکر می کنیم.

محمّد جوادی - امیررضا عبدلی

پاییز ۱۳۹۷

گزیده‌ای از پیشگفتارهای ناشر انگلیسی بر ویرایش‌های اول و دوم

مجموعه نشریات Hobart Papers برای ارائه جریانی از تحلیل‌های قابل اطمینان، مستقل و قابل فهم در جهت درک تفکر اقتصادی در فعالیتهای خصوصی و دولتی در نظر گرفته شده است. وجه مشخصه این نوشتارها عبارت است از: توجه به استفاده بهینه از منابع کمیاب برای برآورده کردن رجحان‌های مصرف‌کننده و میزان دستیابی به این هدف در بازارهایی در درون یک چارچوب نهادی حقوقی مناسب که توسط دولت یا ترتیبات نهادی دیگر فراهم می‌شود.

از دیرباز و از زمان متفکران کلاسیک قرن هجدهم یک باور مشترک بین اقتصاددانان وجود داشته است مبنی بر اینکه یکی از مهم‌ترین کارکردهای دولت ایجاد یک مکانیزم پولی و انتشار پول است (البته پروفیسور هایک در ویرایش دوم این کتاب خاطرنشان کرده‌اند که انتشار پول از وظایفی که آدام اسمیت بر عهده دولت می‌داند نیست). اقتصاددانان در مورد میزان کارایی دولت‌ها در انجام این وظیفه و ابزارهای افزایش یا کاهش سیطره دولت بر عرضه پول بحث و اختلاف نظر داشته‌اند. اما فرض عمومی بر این بوده است که دولت باید سیاست پولی را کنترل

کند و هر کشوری باید ساختار واحدهای پولیⁱ خود را داشته باشد. این فرض اکنون توسط پروفیسور هایک زیر سؤال رفته است. او در نوشته‌ای با عنوان «حق انتخاب ارز»ⁱⁱ انحراف جدی از فرض کلاسیک را آغاز کرد و در این کتاب به نحو مشروح‌تری کار خود را پی می‌گیرد.

حتّا همین توضیح کوتاه راجع به مضمون کتاب، بینش‌هایی در مورد ماهیت پول و کنترل آن را برای طیف وسیعی از خوانندگان به همراه دارد؛ بینش‌هایی که ذهن پرسش‌گر دانشجویان را برمی‌انگیزد و آموزه‌هایی برای سیاستمداران دارد. در واقع بحث پروفیسور هایک این است که پول تفاوتی با سایر کالاها ندارد و عرضه آن از طریق رقابت بین منتشرکنندگان خصوصی به‌تر صورت خواهد گرفت تا عرضه انحصاری دولتی. او در بحث خود، سنت کلاسیک آدام اسمیت را به قرن بیستم می‌آورد و استدلال می‌کند پول نیز از این قاعده مستثنا نیست: برای رسیدن به نتایج خوب و مناسب، پیگیری نفع شخصی انگیزه بهتری است تا خیرخواهی.

مزیتی که پروفیسور هایک برای ارزهای رقابتی برمی‌شمرد تنها منحصر به از میان رفتن قدرت دولت برای متوّم کردن عرضه پول نیست. از نظر او این ارزها در جلوگیری از نوسانات بی‌ثبات‌کننده‌ای که قرن بیستم را به قرن چرخه‌های تجاری تبدیل کرده‌اند موفق عمل خواهند کرد و همچنین مسئله حائز

i. Structure of monetary units

ii. Choice in Currency, Occasional Paper No.48, February 1976

اهمیت دهه ۱۹۷۰ میلادی یعنی متورم کردن مخارج دولتی را برای دولت‌ها دشوارتر خواهند نمود.

اگرچه بحث در بعضی قسمت‌ها دشواری و ابهام ناگزیری دارد و نیازمند توجه دقیق‌تری است، اما مضمون اصلی به وضوح روشن است: دولت در عرضه پول خوب شکست خورده است، ضرورتاً باید شکست بخورد و همچنان شکست خواهد خورد. پروفیسورهایک معتقد است اگر راهی غیر از کنترل دولتی پول نباشد، استاندارد طلا بهتر از هر گزینه دیگری است اما حتّاً طلا نیز کمتر از ارزهای کاغذی در حال رقابت قابل اطمینان است چراکه ارزش این ارزها تقریباً ثابت نگاه داشته خواهد شد. دلیل این ثبات این است که منتشرکنندگان این ارزها انگیزه‌ای قوی برای محدود نگاه داشتن مقدار ارز خود دارند زیرا در غیر این صورت کسب و کار خود را از دست می‌دهند.

حمایت از ارزهای رقابتی از اندیشه اقتصاددانان مکتب اتریش سرچشمه می‌گیرد. ورود این مکتب اندیشه اقتصادی به انگلستان تا حد زیادی در نتیجه دعوت رایینز از هایک به مدرسه اقتصاد لندن در سال ۱۹۳۱ میلادی بود. این دو اقتصاددان کمک کردند تا کارهای منگر، وایزر، بوم‌باورک و میزس به دانشجویان و اساتید انگلیسی شناسانده شود، اما با این وجود تا همین یکی دو سال اخیر چیز زیادی در مورد مکتب اتریش شنیده نمی‌شد. در واقع تمایل تازه‌ای که بعضی اقتصاددانان آمریکا به مکتب اتریش نشان دادند موجبات توجه فزاینده اقتصاددانان انگلیسی، به خصوص نسل جوان‌تر، به این مکتب

را فراهم آورد. در این کتاب، هایک به نوشته‌های چند تن از پیشگامان خود ارجاع می‌دهد و این ممکن است موجب برانگیختن توجه بیشتری به مکتب اتریشی علم اقتصاد شود.

این کتاب پرفسور هایک در زمانی منتشر می‌شود که سیاست‌های پولی غلط سال‌های قبل از جنگ جهانی دوم، بلای رکود بزرگ ۳۲-۱۹۲۹ میلادی را نازل کرده‌اند، پس از جنگ جهانی دوم نزدیک به سی سال شاهد «مدیریت پول» (یا در واقع سوء مدیریت پول) توسط دولت‌ها بوده‌ایم و مشکل بتوان گفت تلاش‌ها برای مدیریت بین‌المللی پول نیز توفیق بیشتری داشته‌اند. در این شرایط برخی اقتصاددانان بار دیگر به دنبال راهی می‌گردند تا بتوان کنترل پول را به‌طور کامل از دست دولت خارج کرد. در نوشته دیگری از همین مجموعه با عنوان «طلا یا کاغذ»، پرفسور ویکتور مورگان و خانم مورگان به بررسی مجدد شکست مدیریت پول از زمان جنگ و ارزیابی برقراری دوباره پیوند بین ارز و طلا پرداختند. چند ماه قبل پیتربی ویراستار اقتصادی مجله تایمز پیشنهاد یک کمیسیون پولی را مطرح کرد. هر دوی این رویکردها منعکس‌کننده اشتیاق به کاهش یا حذف قدرت سیاستمداران بر عرضه پول هستند. اقتصاددانان جوان تر شاغل در امور مالی و تجارت و صنعت و آموزش، این‌گونه رویکردها را انحرافات رادیکال از اندیشه اقتصادی پس از جنگ ارزیابی خواهند کرد. در این شرایط پیشنهاد پرفسور هایک مبنی بر این‌که عرضه پول نیز مانند کالاها و خدمات دیگر به بازار واگذار شود، به مراتب انقلابی‌تر به نظر می‌رسد: او معتقد است پنجاه

سال تلاش برای اطمینان به خیراندیشی دولت برای مدیریت پول به شکست انجامیده و راه حل را باید در نفع شخصی بنگاه‌های تولیدکننده پول جستجو کرد؛ بنگاه‌هایی که اگر از نظر کاربران ارزش‌های آن‌ها باثبات و قابل اطمینان نباشند، کسب و کار خود را از دست خواهند داد. این کتاب هایک و سایر آثار اقتصاددانان دیگری که تلاش می‌کنند روش‌هایی برای جدا کردن پول از سیاست بیابند، اقتصاددانان و غیراقتصاددانان را به تفکر برمی‌انگیزند که اگر جامعه متمدّن بخواهد به حیات خود ادامه دهد، باید کدام اصول اولیه برکنترل پول حاکم باشند.

وقتی پیشنهاد پروفیسور هایک برای یکی از مقامات عالی‌رتبه در سیستم بانکی انگلستان نقل شد، مؤدبانه و در عین حال خودپسندانه پاسخ داد: «چنین چیزی ممکن است مربوط به آینده‌های دور باشد». این‌گونه واکنش‌های فعالان عرصه اجرایی و عملیاتی به تفکرات بدیع پژوهشگران، غیرعادی نیست. ایده‌های جدید همیشه مستعد این هستند که نامربوط به نظر برسند. مردان عمل‌گرا که با واقعیت‌های روزمره زندگی سروکار دارند، از کارهای نظریه‌پردازان چنین برداشتی دارند. آن‌ها آن قدر به مشکلات روزمره نزدیکند که تنها ممکن است دشواری‌ها یا موانع را ببینند. علّت‌های بنیادی خطاها یا شکست‌ها از چشم آن‌ها دور می‌مانند. این‌گونه برخوردها به خوبی نشان می‌دهند که هیزم‌شکن نمی‌تواند وسعت جنگل را ببیند.

در مورد رویه یا سیاستی که معیوب بودن آن به اثبات رسیده است ممکن است گاهی لازم باشد به جای ترمیم مرحله به

مرحله و تدریجیⁱ، تغییر بنیادی‌تری از طریق اصلاحات رادیکالⁱⁱ صورت پذیرد؛ و هرچه بیشتر اصلاحات به تعویق بیفتد ممکن است نابسامانی بیشتری ایجاد شود. کسی که در یک باتلاق گیر افتاده نمی‌تواند با یک قدم کوچک خود را نجات دهد؛ تنها امیدی که برای او وجود دارد یک خیز بلند است.

تشخیص پروفیسور هایک این است که کنترل حکومتی پول به ندرت توانسته یک ابزار پرداخت قابل اطمینان فراهم کند؛ درحالی‌که عملاً مسئول بی‌ثباتی ارزها و قرن‌ها ایجاد تورم است. آیا این تشخیص درست است؟ اگر صحیح باشد آنگاه تعمیر جزئی و سرهم‌بندی سیستم فعلی در چارچوب انحصار دولتی کنترل پول، نقص‌ها و خطرات را برطرف نخواهد کرد.

این ویرایش کتاب که نسبت به ویرایش نخست حاوی مطالب و توضیحات بیشتری است به‌ویژه باید از ناحیه بانکداران مورد مطالعه جدی‌تری قرارگیرد؛ زیرا در انگلستان آن‌ها نمی‌توانند به اندازه بانکداران کشورهای دیگر از نفوذ دولتی. یعنی سیاسی. در امان باشند. مطالب افزوده شده به ویرایش دوم، همچنین این کتاب را برای اساتید و دانشجویان اقتصاد بیش از پیش قابل استفاده کرده است؛ کسانی که به حقایق بنیادی توجه بیشتری دارند تا ترفندهای موقت و کوتاه‌مدت.

آرتور سلدان. دسامبر ۱۹۷۷

i. Piecemeal modification

ii. Radical reform

پیشگفتار مؤلف

«من تصوّر می‌کنم در همه کشورهای جهان، طمع و ستمکاری شاهزادگان و فرمانروایانی که از اعتماد رعایای خود سوءاستفاده می‌کنند، کمابیش مقدار واقعی فلّزی را که در اصل در سگّه‌های آن‌ها وجود داشت کاهش داده است»

(آدام اسمیت، ثروت ملل، ۱۷۷۶)

متوّقف کردن توّرم از نظر تکنیکی ساده‌ترین مسئله ممکن است، اما من از یافتن راه حلی برای آنکه از لحاظ سیاسی امکان‌پذیر باشد ناامید شده بودم. در فضای این ناامیدی در یک سخنرانی که حدود یک سال قبل برگزار شد^۱، پیشنهاد تکان‌دهنده‌ای را مطرح کردم که پیگیری بیشتر آن اُفق‌های جدید کاملاً غیرمنتظره‌ای را به رویم گشود. من نتوانستم در برابر پیگیری بیشتر این ایده مقاومت کنم؛ زیرا جلوگیری از توّرم همیشه در نظر من بزرگ‌ترین اهمیّت را داشته است. نه فقط به خاطر و آسیب‌هایی که توّرم‌های بزرگ ایجاد می‌کنند، بلکه همچنین به این خاطر که من از دیرباز به این باور رسیده بودم که حتّاً توّرم‌های ملایم نیز نهایتاً به رکودها و بیکاری‌های متناوب خواهند انجامید. این رکودها یکی از علّت‌های موجّه نارضایتی از سیستم بنگاه‌های

آزاد هستند و اگر قرار باشد جامعه آزاد به حیات خود ادامه دهد باید چاره‌ای برای آن‌ها اندیشیده شود.

پیگیری بیشتر این پیشنهاد که دولت باید از انحصار انتشار پول محروم شود، چشم‌نوازترین افق‌های تئوریک را پیش چشم می‌گشاید و امکانی را مطرح می‌کند که تا پیش از این هرگز مورد ملاحظه قرار نگرفته بود. این باور در سطح جهانی اما به صورت ضمنی^۱ پذیرفته شده است که دولت هر کشور باید ارزش متمایز و انحصاری آن کشور را تهیه و تأمین کند. به محض اینکه کسی بتواند خود را از این باور آزاد کند، انواعی از پرسش‌ها به میان می‌آیند که قبل از این هیچ‌گاه مورد توجه قرار نگرفته بودند. نتیجه آزادی از آن باور، پا گذاشتن به یک سرزمین کاملاً بکر و دست‌نخورده است.

در کتاب کوتاه پیش رو من نمی‌توانم چیزی بیش از چند یافته ابتدایی در نخستین سفر اکتشافی به این سرزمین را ارائه دهم. کاملاً از این واقعیت آگاهم که فقط لایه سطحی پرسش‌های جدید را خراشیده‌ام و هنوز از حل همه مسائلی که در صورت وجود هم‌زمان ارزش‌های چندگانه پدیدار خواهند شد، فاصله زیادی دارم. در واقع من ناچارم پرسش‌هایی را مطرح کنم که پاسخ آن‌ها را نمی‌دانم و همچنین نمی‌توانم همه مسائل تئوریک ناشی از توضیح شرایط جدید را مورد بحث قرار دهم. در رابطه با این موضوع کارهای زیادی مانده که باید انجام شود؛ اما از هم‌اکنون نشانه‌هایی وجود دارد حاکی از اینکه ایده اصلی، قوه

i. Tacitly

تخیل افراد دیگری را برانگیخته و مغزهای جوان تری در حال کار بر روی این مسئله هستند.^۲

نتیجه مهم در این مرحله روشن شدن این واقعیت است که نقص اصلی نظم بازار که موجب نکوهش و تقبیح آن است (یعنی استعداد آن برای دوره‌های متناوب رکود و بیکاری) از انحصار باستانی دولت در نشر پول نشأت می‌گیرد. من اکنون تردیدی ندارم که اگر بنگاه‌های خصوصی با منع دولت مواجه نبودند، از مدت‌ها قبل امکان انتخاب ارز را برای مردم فراهم می‌کردند و ضرورتاً ارزیابی در این رقابت پیروزی می‌شدند که ارزش باثباتی داشته باشند. به این ترتیب هم از تحریک مفرط سرمایه‌گذاری^۱ و هم از دوره‌های انقباض متعاقب آن پیشگیری می‌شد.

در آغاز، عده زیادی دلیل خوبی دارند تا به مطالبه آزادی انتشار پول بدین باشند؛ زیرا در گذشته این مطالبه بارها و بارها توسط طیف‌های گسترده‌ای از گرایش‌های تورم‌گرایانه مطرح شده است. از اکثر هواداران «بانکداری آزاد» (و حتی بخش قابل توجهی از هواداران «قانون بانکداری»ⁱⁱ) در اوایل قرن نوزدهم گرفته تا فتنه‌انگیزان «پول رایگان»ⁱⁱⁱ مطرح شده توسط سیلویو گسل^۳ و طرح‌های میجر داگلاس^۴، ریتزشاوسن^۵، هنری مولن^۶ در قرن بیستم، همگی فقط به این دلیل از انتشار آزاد پول هواداری می‌کردند که پول بیشتری می‌خواستند. گاه این تردید ایجاد

i. Excessive stimulation of investment

ii. Banking principle

iii. Free Money'(Freigeld)

می‌شود که انحصار دولت با قاعده کلی آزادی بنگاه‌ها که زیربنای بحث آن‌هاست. ناسازگاری دارد، اما همه آن‌ها بدون استثنا بر این باورند که انحصار دولت منجر به یک محدودیت غیرضروریⁱ می‌شود نه عرضه بیش از حد پول. بی‌تردید آن‌ها قبول ندارند که دولت به مراتب بیشتر از هر بنگاه خصوصی به ایجاد پول در حال کاهش ارزشⁱⁱ مورد توصیه سیلویو گسل پرداخته است.

در اینجا فقط این نکته را اضافه می‌کنم که به خاطر منحرف نشدن از موضوع اصلی به خود اجازه نخواهم داد وارد بحث در مورد این پرسش جذاب روش‌شناسانه شوم که چگونه امکان دارد راجع به شرایطی که هیچ تجربه عملی از آن نداریم سخن معناداری بگوییم؛ هرچند این بحث نکات جالبی را در مورد روش کلی نظریه‌پردازی اقتصادی روشن می‌کند.

در پایان فقط به این نکته اشاره می‌کنم که پرداختن به مباحث این کتاب آن قدر از نظر من مهم و حائز ارزش بود که به خاطر آن به مدت چند هفته کار اصلی خود را متوقف کردم؛ کاری که تمام تلاش‌های چند سال اخیر مرا به خود اختصاص داده و هنوز تکمیل جلد سوم آن به پایان نرسیده است.^v در چنین شرایطی برخلاف عادت همیشگی پس از تکمیل یک پیش‌نویس اولیه از متن کتاب حاضر، بیشتر کارهای دشوار و زمان‌بر مربوط به حک و اصلاح متن و آماده‌سازی آن برای انتشار را به تلاش‌های مشفقانه آقای آرتور سلدون و ویراستار ارشد موسسه

i. Undue restriction

ii. Shrinkin money (Schwundgeld)

امور اقتصادیⁱ واگذار کردم. کسی که دقت نظر ارزشمند او باعث شده برخی از مطالب کوتاه‌تر من که توسط این مؤسسه منتشر شده‌اند خوانایی و وضوح بسیار بیشتری بیابند و البته او همیشه برای تقبّل این زحمت مشتاق بوده است. به‌ویژه تمامی تیرهای زیربخش‌ها و «پرسش‌هایی برای بحث» در پایان کتاب کار او هستند. همچنین عنوان کنونی کتاب که بسیار بهتر از چیزی است که ابتدا در نظر من بود (یعنی ارزش‌های هم‌زمانⁱⁱ) توسط مدیر این مؤسسه آقای رالف هریس پیشنهاد شد؛ بنابراین من برای قابل انتشار کردن این طرح خلاصه، عمیقاً از آنان سپاسگزارم. اگر کمک آنان نبود احتمالاً این نوشته به این زودی‌ها آماده انتشار نمی‌شد زیرا تعهد من به خوانندگان کتاب «قانون، قانون‌گذاری و آزادی» اجازه نمی‌داد بیش از زمان ضروری برای رسیدن به طرح کلی اوّلیه بحث در کتاب حاضر از تکمیل آن کتاب منحرف شوم و به این موضوع نسبتاً تخصصی پردازم. در سال‌های اخیر به مسائل به کلی متفاوتی مشغول بوده‌ام و آن دسته از نوشته‌های دوستانم را که ارتباط نزدیکی به موضوع این کتاب داشته‌اند مطالعه نکرده‌ام؛ نوشته‌هایی که احتمالاً می‌توانستند چیزهای بسیار بیشتری برای نوشتن این کتاب به من بیاموزند. به همین خاطر از تمامی آنان عذرخواهی می‌کنم.

سالزبورگ ۳۰ ژوئن ۱۹۷۶

اف. ای. هایک

i. Institute of Economic Affairs

ii. Concurrent Currencies

یادداشتی برویرایش دوم

دقیقاً سیزده ماه از زمانی که من این نوشته را به پایان رسانده‌ام و کمی بیش از شش ماه از نخستین انتشار آن می‌گذرد. بنابراین شاید چندان تعجبی نداشته باشد که مطالبی که ترجیح داده‌ام به ویرایش دوم افزوده شوند عمدتاً حاصل تفکر بیشتر راجع به پرسش‌های مطرح شده هستند تا نقدهایی که تاکنون دریافت کرده‌ام. در واقع در نظراتی که تاکنون به من رسیده، شگفتی ناباورانه به مراتب بیشتر از نقد بحث‌ها بوده است.

بنابراین بیشتر مطالب افزوده شده ناظر به نکات نسبتاً روشنی هستند که احتمالاً باید آن‌ها را در ویرایش اول با وضوح بیشتری بیان می‌کردم. فقط یکی از آن‌هاست که مربوط به نکته‌ای است که تفکر بیشتر در مورد آن مرا به این سوهدایت کرد که اگر این اصلاحات پذیرفته و اجرا شود باید انتظار چیزی را داشت که با آنچه پیشنهاد کرده بودم تفاوت دارد. در واقع به نظر می‌رسد تمایز دقیق بین دو نوع متفاوت از رقابت، بیش از آنچه قبلاً تصور می‌کردم اهمیت داشته باشد: رقابتی که محتمل است تا به پذیرش عمومی یک استاندارد مورد استفاده وسیع (یا شاید تعداد اندکی از چنین استانداردهایی) منجر شود و رقابتی که بر سر اعتماد مردم به یک ارز با یک نام خاص صورت می‌گیرد. اکنون

این بحث را با توضیحات الحاقی بیشتری در بخش بیست و چهار گنجانده‌ام. این یکی از مهم‌ترین نتایج محتمل است که در آغاز برای من قابل پیش‌بینی نبود.

تنها اندکی تغییرات مربوط به سبک نوشتار را اعمال کرده‌ام تا منظور به صورت واضح‌تری منتقل شود. حتّاً اجازه دادم تفاوت بین لحن‌ها حفظ شود و لحن غیرقطعی‌تر آغازین - که خواننده را فراری نمی‌دهد - تدریجاً تغییر یابد و با پیش رفتن بحث به لحن قطعی‌تری تبدیل شود. تاکنون اندیشه بیشتر فقط به افزایش اطمینان من منجر شده است؛ اطمینان به مطلوب بودن و اطمینان به عملی بودن تغییر بنیادی پیشنهاد شده.

پس از آنکه مطالب این ویرایش آماده شده بود، در کنفرانس انجمن مونت پلرینⁱ از سوی بعضی افراد مشارکت‌های مهمی در ارتباط با مشکلات مورد نظر در این کتاب صورت گرفت که استفاده از آن‌ها میسر نشد؛ زیرا من باید بلافاصله سفرهایی طولانی را آغاز می‌کردم. امیدوارم به خصوص مقالات ارائه شده توسط دبلیو. انگلسⁱⁱ، دی. ال. کمررⁱⁱⁱ، دبلیو. استیتزل^{iv} و آر. واول^v به زودی آماده انتشار شود. با این حال در آخرین مراحل آماده‌سازی کتاب پاسخی به اظهار نظر میلتون فریدمن در آن گنجاندم زیرا احساس کردم لازم است بی‌درنگ به آن نکته پاسخ دهم.

i. Mont Pelerin Society

ii. W. Engels

iii. D. L. Kemmerer

iv. W. Stitzel

v. R. Vaubel

قبلاً اشاره کردم که اشتغال فکری ام به موضوعاتی دیگر مانع از آن شد که همه توجهی را که بایسته بحث حاضر است به آن اختصاص دهم، اما شاید لازم بود به واقعیت دیگری نیز اشاره کنم. در واقع ناامیدی من از امکان دستیابی به یک سیستم پولی قابل قبول تحت ساختار نهادی فعلی، حاصل هر دو دوره مختلف فعالیت پژوهشی من است. هم دوره فعلی و سال‌های زیاد مطالعه در مورد نظم سیاسی موجود و خصوصاً مطالعه پیامدهای حکومتی شامل یک مجلس قانونگذاری دموکراتیک با قدرت نامحدود؛ و هم دوره گذشته که نظریه پولی یکی از علایق اصلی پژوهشی من بود.

همچنین شاید لازم باشد نکته دیگری را نیز اضافه کنم که اغلب فرصت بیان آن را یافته‌ام ولی در نوشتارها شاید هیچ‌گاه تاکنون به آن اشاره نکرده باشم. من قویاً احساس می‌کنم وظیفه اصلی یک نظریه پرداز اقتصادی یا فیلسوف سیاسی کارکردن بر روی عقیده عموم مردم است تا امکان ناپذیر سیاسی امروز به امکان پذیر سیاسی فردا تبدیل شود. در نتیجه این نقد که پیشنهادات من در حال حاضر عملی نیستند، به هیچ وجه مرا از بسط و گسترش آن‌ها دلسرد نمی‌کند.

در پایان پس از خواندن دوباره متن این ویرایش دوم احساس می‌کنم باید در آغاز به خواننده بگویم که در رابطه با پول من نمی‌خواهم دولت را از هیچ کاری منع کنم مگر یک کار: بازداشتن دیگران از کارهایی که می‌توانند بهتر از دولت انجام دهند.

فرایبورگ - اف. ای. هایک

درآمدی بر ویرایش سوم

بحث کانونی پروفیسورهایک در این نوشته عبارت است از اینکه تنها راه دستیابی به ثبات سطح قیمت، گرفتن حق انحصاری خلق پول از دولت‌های ملی است. اگرچه در سال‌های قبل از انتشار این کتاب، رفتار سطح قیمت در سرتاسر جهان وضعیتی نامطلوبی داشت (برای مثال در بریتانیا هزینه‌های زندگی در ۲۵ سال منتهی به زمان انتشار کتاب بیش از ۵۰ درصد افزایش یافته بود)، اما این کتاب چندان تأثیر عملی مشهودی به دنبال نداشت. بحثی که تداوم یافت چگونگی بهبود عملکرد انحصار دولت بود، نه چگونگی پایان دادن به آن. اگر به ندرت سخنی از ایده رقابت پولی^۱ به میان آمد تنها همین بود که چنین ایده‌ای به لحاظ سیاسی امکان‌ناپذیر است. چنان‌که هایک می‌گفت چنین انتقادی به یک اقتصاددان نامربوط است:

«عالم علم اقتصاد نباید در بند ضرورت‌های سیاسی امروز باشد. من هیچ‌گاه از پافشاری بر این حقیقت باز نخواهم ایستاد: وظیفه اقتصاددان باید امکان‌پذیر کردن غیرممکن‌های سیاسی امروز باشد. تصمیم اینکه در این لحظه چه می‌توان کرد بر عهده سیاستمدار است، نه اقتصاددان.»

i. Monetary competition

خوشبختانه هایک تنها کسی نبود که چنین اعتقادی داشت. پژوهشگران دیگری نیز تحلیل او را دنبال کردند و به مطالعه بر روی مقاطعی از تاریخ پرداختند که انحصار دولتی پول وجود نداشته است. لورنس وایتⁱ (۱۹۸۴) سیستم اسکاتلندی انتشار پول رقابتی را مورد مطالعه قرار داد؛ سیستمی که آدام اسمیت آن را تحسین کرده بود. یوجین وایتⁱⁱ (۱۹۹۰) انتشار پول رقابتی در دوره انقلاب فرانسه و هیوراکافⁱⁱⁱ (۱۹۹۰) انتشار پول رقابتی را در آمریکا بررسی کردند. البته در هیچ یک از این مقاطع تاریخی، پول عملکرد بی عیب و نقصی نداشته و همچنین هیچ یک از این مقاطع مربوط به دوران اخیر نیستند. اما مشخص شده است که همه این مقاطع از دوران انحصار دولتی پول باثبات تر بوده اند و ضمناً قدمت عصر و زمانه آن ها ربطی به بحث ندارد. این مقاطع تاریخی قاعده ای را نشان می دهند که زمان مند نیست: نحوه عملکرد، تحت تأثیر انگیزه ها است. به این ترتیب تحلیلی که هایک در این کتاب ارائه می دهد از تأیید پاره ای شواهد تجربی نیز برخوردار شده است.

همزمان کسانی که خود را مرد میدان عمل می دانند به فکر افتاده اند که برای بهبود سیستم پولی چه می توان کرد. تا همین چند سال قبل باورکردنی نبود که روزی وزیر خزانه داری بریتانیا پیشنهاد آزاد کردن بانک انگلستان^{iv} از تسلط خزانه داری را مطرح

i. Lawrence White(1984)

ii. Eugene White(1990)

iii. Hugh Rockoff(1990)

iv. Bank of England

کند. اما نایجل لاوسنⁱ اخیراً فاش ساخت که در زمان وزارتش چنین پیشنهادی را مطرح کرده است. این توجه روزافزون سیاستمداران به اصلاح سیستم پولی جای تعجب ندارد. در سال‌هایی که از نخستین انتشار کتاب هایک گذشته است، رفتار سطح قیمت بهبود نیافته است. بین سال‌های ۱۹۷۸ تا ۱۹۹۰ میلادی هزینه زندگی در بریتانیا ۲۳۰ درصد افزایش یافته است. این سقوط ارزش پوند استرلینگ در حالی رخ داده که اقتصاد بریتانیا در تلاش برای پایان دادن به تورم، رکود شدیدی را تحمل کرده است.

این شکست منحصر به بریتانیا نیست. در آلمان از سال ۱۹۷۸ میلادی تا کنون، قیمت‌ها ۱۳۸ درصد افزایش یافته‌اند. این افزایش در سوئد ۱۴۳ درصد و در آمریکا ۱۹۰ درصد است. عملکرد آن‌ها به اندازه بریتانیا بد نیست اما برای به کرسی نشاندن حرف میلتون فریدمن کفایت می‌کند: یک بانک مرکزی مستقل تضمینی برای عملکرد پولی مناسب نیست. پس چه کاری می‌توان و باید کرد؟

دولت نیوزیلند اخیراً اهمیت نقش انگیزه را درک کرده و پرداخت حقوق و مزایای مدیران ارشد بانک مرکزی را به موفقیت آن‌ها در حفظ ثبات قیمت‌ها مشروط کرده است. چارلز گودهارتⁱⁱ در مقاله‌ای در دست انتشار، خواستار چنین رویه‌ای برای بانک انگلستان شده است.

i. Nigel Lawson

ii. Charles Goodhart(1991)

آیا این اقدامی است برای کنترل انگیزه‌ها تا متوجه هدف ارزشمندی شوند؟ آیا این هدف اهمیت زیادی دارد؟ و اگر چنین است، آیا می‌توان برای حصول آن به روش دیگری متوسل شد؟ در این کتاب هایک به بیان بسیار روشنی توضیح می‌دهد که چرا تورّم این قدر مهم و این قدر خطرناک است. تورّم باعث بازتوزیع منابع بین قرض‌گیرندگان و قرض‌دهندگان می‌شود؛ بازتوزیعی دلبخواه که مبتنی بر هیچ قاعده‌ای نیست. از طرف دیگر تورّم ناکارایی ایجاد می‌کند و در نتیجه آن عملکرد بازار سرمایه دچار اختلال می‌شود. اما مشکلات اساسی که بر اثر تورّم ایجاد می‌شوند بسی فراتر از این اخلاص‌ها هستند. بر اثر این مشکلات، پیش‌بینی قیمت‌های آینده و تفسیر نوسانات قیمت فعلی دشوارتر می‌شود و به این ترتیب کل اقتصاد تحت تأثیر قرار می‌گیرد.

«اگر ارزش پول طوری تنظیم شده باشد که میانگین^۱ مناسبی از قیمت‌ها، ثابت نگاه داشته شود ... با وجودی که غیرقابل پیش‌بینی بودن تک‌تک قیمت‌های آینده در یک اقتصاد بازار در حال فعالیت اجتناب‌ناپذیر است؛ اما شانس نسبتاً بالایی برای مردم باقی می‌ماند که در بلندمدت تأثیر تغییرات پیش‌بینی نشده قیمت‌ها در کل یکدیگر را خنثا کنند»

هایک این وضعیت را با وضعیتی بر اثر تورّم به وجود می‌آید، در تقابل قرار می‌دهد:

i. Average

«یک بنگاه خصوصی ... نمی تواند محاسبات و تصمیمات خود را بر مبنای یک «میان»ⁱ معلوم قرار دهد که انحرافات تک تک نوسانات قیمت ها از آن «میان» در دو جهت مختلف به یک اندازه محتمل باشند. به این ترتیب محاسبات موفقیت آمیز یا حسابداری سرمایه و هزینه واقعی امکان ناپذیر خواهند شد»
و تأکید می کند که مشکلات دیگری نیز وجود دارند:
«تغییرات ناپایدار ساختار قیمت های نسبی توسط همان فرآیندی ایجاد می شوند که هدایت غلط تولیدⁱⁱ را نیز رقم می زند؛ یعنی تورم»

هایک معتقد است این اعوجاجات و تلاش های گاه و بیگاه دولت برای مهار نرخ تورم، بی ثباتی هایی ایجاد می کنند که باعث دوره های متناوب بیکاری گسترده می شوند؛ دوره هایی که به صورت مشخصه اقتصادهای سرمایه داری درآمده اند. بنابراین فایده پول باثبات تنها در ثبات سطح قیمت خلاصه نمی شود. با این حال چگونه می توان به ثبات پولی دست یافت؟ فریدمن خواستار یک قاعده پولیⁱⁱⁱ است که در یک «قانون اساسی پولی»^{iv} گنجانده شده باشد به طوری که رشد پول را ثابت و قابل پیش بینی نگاه دارد^۸؛ و اخیراً بسیاری دیگر از اقتصاددانان نیز این نظر را پذیرفته اند. تردیدی وجود ندارد که چنین قاعده ای می تواند به شکست های فاحش مدیریت پول

i. Median

ii. Misdirection of production

iii. Monetary rule

iv. Monetary constitution

پایان دهد. اما چرا ضرورت دارد عرضه‌کنندگان پول خود را به مقررات مقید کنیم؟ این جاست که رقابت خود را نشان می‌دهد. مقررات‌گذاری برای یک صنعت توسط دولت یا نهاد متصدی مقررات یا قانون، فقط زمانی قابل دفاع است که آن صنعت توسط رقابت قابل تنظیم و ساماندهی نباشد. در حالت کلی، بهترین نتیجه قابل حصول از طریق رقابت به دست می‌آید. چرا در مورد پول این طور نباشد؟ این پرسشی است که در این کتاب بررسی می‌شود و پاسخ این است که رقابت در عرضه پول نیز به همان نتیجه مطلوبی خواهد انجامید که در سایر فعالیت‌های اقتصادی از آن سراغ داریم.

انتشار مجدد این کتاب در این موقعیت زمانی، به دلایل خاصی مناسب و به موقع است. اولاً به این خاطر که تورم بار دیگر سر برآورده است و ثانیاً به این خاطر که اکنون فرصتی برای درجه بالایی از رقابت در عرضه پول پدید آمده است. کشورهای عضو جامعه اقتصادی اروپا^۱ متعهد شده‌اند تا کنترل‌های ارزی را بین یکدیگر ملغی کنند. پیشنهادهایی نیز برای پیشبرد بیشتر این همکاری وجود دارد؛ مانند برقراری نرخ‌های ارز ثابت یا ایجاد یک ارز اروپایی مشترک. اما اگر این دو پیشنهاد با مقاومت روبرو شوند ما شاهد رقابت بین ارزهای ملی در اروپا خواهیم بود.^۹ با این تدبیر بسیار ساده انگیزه‌های شهرت و سود را کنترل خواهیم کرد تا دولت‌هایی که از خلق پول درآمد کسب می‌کنند، پول باثباتی به مردم ارائه کنند.

i. European Economic Community (EEC)

خصوصی سازی پول

آنگونه که ما درک می‌کنیم پس از گذشت دوازده سال،
پیشنهاد پرفسور هایک دیگر یک «غیرممکن سیاسی» نیست.
ما باید از این فرصت استفاده کنیم.

جفری وود

اکتبر ۱۹۹۰

۱.

طرح پیشنهادی عملی

این یک طرح پیشنهادی عینی برای آینده نزدیک و فرصتی برای آزمون چارچوبی فراگیرتر است:

«کشورهای بازار مشترک، ترجیحاً به همراه کشورهای بی‌طرف اروپا و احتمالاً بعدها کشورهای آمریکای شمالی، از طریق معاهدات رسمی متقابلاً متعهد می‌شوند که در سرتاسر قلمرو آن‌ها از طرف نهادهای قانونی هیچ‌گونه منعی بر مبادلات آزاد ارزهای این کشورها (شامل سکه‌های طلا یا انواع مشابه فعالیت‌های آزاد بانکداری اعمال نشود)»

این در وهلهٔ اول به معنای برچیدن هر نوع کنترل ارز یا مقررات انتقال پول بین این کشورها و به مثابه آزادی کامل در استفاده از هریک از ارزهای این کشورها در قراردادها و حسابداری است و علاوه بر این، به این معناست که هریک از بانک‌های واقع در این کشورها برای تأسیس شعبه در کشوری دیگر، فرصتی رقابتی و برابر با بانک‌های داخلی آن کشور خواهند داشت.

اقتصاد اصول علم

نوشته کارل منگر
بنیانگذار مکتب اتریش
ترجمه فرهاد نوع پرست
وحسین فلاحي

با دو مقدمه از
فون هایک
دکتر دادگر

<https://www.nashreamareh.ir>

<https://www.nashreamareh.ir>

علوم اقتصادی

- خصوصی سازی پول / فردریک فون هایک / ترجمه امیررضا عبدلی و محمد جوادی
- اقتصاد اتریشی به زبان ساده / ترجمه محمد جوادی
- نابرابری درآمدی / مهدی جعفری، عبدالله شهبازی، روح اله عبادی
- اقتصاد محیط زیست / استیون اسمیت / ترجمه کاظم بیابانی خامنه
- اقتصاد مالی ریاضیاتی / ترجمه کاظم بیابانی خامنه و سعید خزائی
- درس هایی در اقتصاد کلان / استیو ویلیامسون / ترجمه محمد مبینی
- اقتصاد کلان؛ رویکرد تعادل عمومی پویای تصادفی / کریم امامی
- درس های آخرین موج خصوصی سازی / سید احسان خاندوزی
- الگوی اقتصاد کلان سنجی با استفاده از داده های فصلی / کریم امامی
- اقتصاد مستمری / دیوید بلیک / ترجمه قدرت اله امام وردی، حسین اقبال
- اقتصاد دیجیتال / اسفندیار جهانگرد
- تحلیل های داده ستانده / اسفندیار جهانگرد
- اقتصاد دیجیتال: تحلیلها و پویایی ها / اسفندیار جهانگرد
- مقدمه ای در آموزه های اقتصادی و مالی اسلام / یداله دادگر
- سلسله مباحثی در روش شناسی و فلسفه اقتصاد / یداله دادگر
- اصول تحلیل اقتصادی خرد و کلان / یداله دادگر
- رویارویی کاپیتالیسم و سوسیالیسم / جان استوارت میل / ترجمه حسین فلاحتی
- اقتصاد کلان دی ال اس (متن کامل) / DLS / محمد مبینی
- اقتصاد کلان نوین (ویراست جدید) / رابرت بارو / محمد مبینی
- اصول ثروت ملل؛ یعنی اکونومی پلتیک / ترجمه و تالیف محمدعلی فروغی
- تعادل عمومی کاربردی / کاردنته / ترجمه مرتضی مظاهری؛ بهنام امین
- اصول علم اقتصاد / کارل منگر / ترجمه فرهاد نوع پرست، حسین فلاحتی
- درآمدی بر ساختارهای نهادی و فرایند توسعه / محمد ندیری، مهدی پندار
- ۱۱۰۰ تست اقتصاد خرد میانه / عباسعلی ابونوری
- دوروی سکه کمکهای بین المللی / سید حسین علوی لنگرودی
- تعیین لولپنهای سرمایه گذاری به روش تاکسونومی عددی / فرهاد نوع پرست
- استاندارد بیت کوین / آموس / ترجمه محمد مبینی

مدیریت و کسب و کار

- چنین کنند مدیران / سید حسین علوی لنگرودی

نحوه فروش آثار

- مراجعه به سایت نشر آماره به همراه اطلاعات کتابها و پخشها
- کتابفروشی گوتنبرگ (در تهران) به نشانی مندرج در اول کتاب
- مراجعه به سایت دیجی کالا
- از طریق اپلیکیشن فیدیبو (برای تهیه نسخه E-pub)
- طریق اپلیکیشن طاقچه (برای تهیه نسخه E-pub)
- تماس تلفنی و پیامکی با شماره تلفن ۰۹۳۶۸۷۶۴۳۹۱
- در کل برای کسب هرگونه خبر و اطلاع به نشانی سایت اینترنتی نشر آماره مراجعه فرمایید:

www.nashreamareh.ir

مدرسه اقتصاد و کسب و کار تهران

Tehran School of Economics and Business

2020

::

In association with

نشرآماره / Amareh Press